

MAGYAROK ROMLÁSA

ÍRTÁK

Dr. EGAN LAJOS és

KONTRA ALADÁR

ÁRA 30 FILLÉR

KAPHATÓ STARK FERENC KÖNYVKERESKEDÉSEZEN
BUDAPEST, I, KRISZTINA-TÉR

Ez a kis füzet nem lép nagy igényekkel az olvasó elé s fölveti tárgyát, minden nagyképűség nélkül tárgyalva, nem pályázik arra, hogy szerzőinek nevét a halhatatlanság számára megőrizze. Bele akar azonban egy kissé világítani a magyar közállapotok sötétségébe s ha ezt azzal a szerénységgel teszi is, melyre írónak az országos hírességet nélkülöző neve utalja, — óvó, intő és kérő szavunk meghallgatásának az akadálya ne legyen, hiszen utóvégre nemcsak a reflektor a világítás eszköze, hanem — a mécses is ... Es ha ennél a szerény és csekélyke világításnál is meglátják néhányan közállapotaink rejtett mélységeit, — ha a lábaink előtt tátongó szakadékokra csak egy kicsiny sugárt tudunk is vetni, — e pár szerény sorunk már elérte célját. Es ha szólnak mindenekáltal megérthető egyszerűséggel, de egyszerűsmind magyar szívünk tiszta meggyőződésével, fajunkért aggódó lelkünk egyenes szókimondásával s őszinte szavunk a szíveket eléri, — nem szóltunk hiába!..

Figyelő szemmel kísérjük már régóta a magyar közélet jelenségeit, minden tünetet, mely naponkint fölmerül, abból a szempontból vizsgálva, vajjon hasznára vagy ártalmára van-e annak a nemzetnek, mely a múlt századok viszontagságait s az utolsó négyszáz esztendő sorvasztó politikáját istenadta szívósságával sorba legyőzte? S míg a magyar faj törhetetlen ellenállóképességét csodálattal látjuk a multak harcaiban, más oldalról azt tapasztaljuk, hogy a legújabb kor szellemi áramlataival szemben a most élő nemzedék nem tudja azt a józan kritikát alkalmazni, amellyel valamikor — éppen nagy áthasonító képességénél fogva — minden nyugatról jött irányzatot az erős nemzeti érzés és faji öntudat szűrőjén áteresztve, magára nézve hasznossá s egészen nemzetivé tudott átfomálni.

Csak így tudjuk megmagyarázni, hogy egyes irányadó jelszavak, melyek régente, idegenből való származásuk dacára, a nemzeti fejlődésnek képezték alapját, ma jelentőségükben és belső tartalmukban teljesen átfomálódva, egyenesen romlásunkra vezetnek.

Szük terünk nem engedi meg, hogy ez állítás igazolására mindama példákat felhozzuk, melyekkel a jelen és közelmúlt idők története szolgál s így csak arra az egyre szorítkozunk, mely tárgyunkkal szorosan összevág.

A XIX. század elejének legemlékezetesebb jelszava a *liberalizmus* volt. Ezt a jelszót — honi állapotainkra alkalmazva — gazdag és

nemes tartalommal töltötte meg a múlt század nagy magyarjainak idealizmusa, de egyszersmind *nemzeti* tartalommal is, amit az e jelszó alapján fejlődött s szinte szédületesnek s a népek történetében páratlanak nevezhető haladás igazol.

Ám ha e jelszó olyan áldásos hatású volt a nemzeti élet egyes területein a múltban, amikor még tiszta eszmények vezették a nemzet vezetőit és magát a nemzetet, nézzük, mi lett újabban belőle, amikor a mértéket nem tartó materializmus félretolta a nemzeti eszményeket, amikor a hajdani erőtadó és erőket felszabadító forrás helyett régi tartalmából és jelentőségéből tökéletesen kivetkőzödve, a nemzeti gyöngülés, a faji energiafogyás veszedelmeket hozó tényezőjévé változott! E jelszó tartalmának a szélsőségekig való kitágítása, eszmei jelentésének tudatos vagy — ritkábban! — jóhiszemű félremagyarázása lett az átkunk; rengeteg bajunknak, nyomorúságunknak, politikai s főképpen gazdasági romlásunknak egyik főokozója s tévesztésünknek, erkölcsünk romlásának egyik fő tényezője. Ez szabadította ránk a szabadság ürügye alatt az — uzsorát; megmozgatta és sokunk alól örökre kihúzta a földet s ez tette úrrá közöttünk azokat, akik a nemzet múltak emlékeiből táplálkozó reményeit nem tették a magukévá soha, s akiknek túlnyomó részétől a jövőben sem remélhető, hogy eltéphetetlen érzelmi kapcsolattal fűződjenek a nemzethez, amely nekik otthont és kenyeret adott; mely jogait megosztotta velük, s amely a fejlődés későbbi folyamán jóformán korlátlan szabadságot engedett nekik az anyagi érvényesülésre s ezzel a gazdasági és társadalmi hatalomnak olyan arányú megszerzésére, mely ma már a politikai téren is a legkomolyabban veszélyezteti a keresztény magyarság vezérlő szerepét. Ez a jelszó juttatta keresztény magyar népünket a gazdasági alárendeltségbe s ez nevelgette közöttünk a mai hatalmasságra egyfelől a zsidóságot, másfelől az irredentista hajlandóságú nemzetiségek ellenséges tömegeit.

I.

Az északkeleti határon évtizedek óta gáttalan áradással folyik a *kazárbevándorlás*, melynek korlátozása érdekében tekintélyes hazafiak nem egyszer emeltek szót; — de sajnos, nem elég eredménnyel. A korlátozás a „liberalizmusba“ ütközött s a magyarság az inhumanitás vádjára alá került volna Európa zsidó kézbe jutott sajtójának lármás ítélőszéke előtt, mely az aggodalmaskodókat maradi gondolkozásúaknak, klerikálisoknak nevezte el s különösen a „szabadelvű“ sajtó terrorja megakadályozta, hogy az általuk kezdeményezett nemzetvédő óvintézkedések megvalósulhassanak.

Ma pedig az elfogulatlan ítélet az aggodalmaskodóknak ad igazat s látva a bevándoroltak ma már félelmes gazdasági erejét, kénytelen elismerni, hogy a liberalizmus túlságba hajtása a nemzetfentartó kereszténységre nézve milyen szomorú eredményekre vezetett...

Ezeket a szomorú eredményeket azonban igen kevesen veszik észre. A hegyek szakadékeit sokszor csak közvetlen közéről láthatjuk meg, mikor lábunk már-már az omladozó partok szélét érte el. A

magyar közállapotok rejtelveivel éppen így vagyunk. Olyanok azok is, mint egy-egy virágos lonc által eltakart szakadék: az életet jelentő virágzás mögött ott rejtőzik összes rémeivel a mélység sötétsége.

Látjuk például a nagyarányú gazdasági fejlődést s a virágzásnak induló ipari élet jeleként égreemelkedő gyárkérmények ezreit. Kinek jut azonban eszébe, hogy a gyárak kilencven százalékánál a busásan kamatozó részvények túlnyomó többsége zsidó kezekben van? hogy az igazgató, a mérnök, a jobban fizetett hivatalnoki kar túlnyomó nagy része szintén zsidó, vagy pedig idegen s az egész hatalmas ipari életben úgyszólván csak a verejtékező, a véres baleseteknek kitett munkás-ság és az a pénz a magyar, amelyet a kényelemben élő tulajdonos az adózó polgárság keservesen kiizzadt filléreiből szubvenció és üzemi jövedelem címén, mint tiszta hasznot, zsebre vág!?

Virágzó pénzintézeteink vannak. Minden kis mezővároskában ott áll az aranybetűs cégű egy vagy több helyi „Takarék“, itt a fővárosban pedig a legtöbb utcasarkon ott pompázik egy-egy márványportális bank, vagy legalább „fiók“, hogy (minimális haszonnal) kamatoztassa a nagyközönség betéteit, vagy (méregdrágán) szolgálja és kielégítse a hiteligényeket. S kinek jut eszébe, hogy azok mögött a márványportálék és párnázott ajtók mögött a kevés tudást igénylő, de nagy-képűsködésre alkalmas igazgatói és vezérigazgatói állásokban kivétel-képpen ha akad mutatónak egy-egy keresztény magyar.

A Szabadságtéren, — ahol a nemzet egykori miniszterelnöke elvázott — fényben gazdagon áll a magyar börze palota. Falain belül vígan zúg az „adok“, „veszek“ s a lapok közgazdasági rovataiból büszkén csendül ki a dicsekedés, hogy a magyar tőzsdének immár a bécsivel szemben is irányító befolyása van a világpiac áralakulásaira. Ki gondol azonban arra, hogy az ott „játsszók“ óriási tömege mind, mind a választott néphez tartozik s a „játék“ állandóan és következe-tesen a termésért izzadó keresztény magyar gazda bőrére folyik, a „játsszók“-ra nézve változatos szerencséivel ugyan, de legtöbbször éppen a távollévő avatatlanok (a jóhiszemű balekek) rovására?! De a börze megrendszabályozását a „liberalizmus“ meg nem engedi, az marad továbbra is nebántsvirágnak s bántatlanul úzhat vérbemenő játékot a magyar nép verejtékes munkájának gyümölcseivel.

Ha örvend az ember az intelligencia folytonos szaporodásának s áldja az iskolákat, melyek az ifjúságot a tudományos pályára nevelik, nem jut eszébe, hogy a főváros némely középiskolájában a zsidó tanulók száma már felülmúlja az ugyanott tanuló keresztényeket s a budapesti egyetem egyes fakultásain már nagyobb percentben van képviselve a vendégül látott zsidóság, mint az ország összes keresztény felekezetei. — *A jogi karon 1902—1913. évben (mind a két félévet számítva) katolikus volt 3345, görögkeleti 183, református 705, lutheránus 430, unitárius 50, izraelita pedig 1911. Az orvosi pályára készülők között a katolikusok száma 1615, a görögkeletieké 251, a reformátusoké 382, az evangélikusoké 299, az unitáriusoké 16, a zsidóké pedig 2231 volt. A női hallgatók száma a két félévben 638-at tett ki. Ezek közül római katolikus volt 253, görögkatholikus 2, görögkeleti 12, református 59, evangélikus 32, unitárius 6, izraelita 270, felekezetenélküli pedig 4.* Míg az ország legnagyobb

felekezetéből 1248 róm. kath. orvos és 1453 ügyvéd van az országban, addig a zsidók közül 2321 orvos és 1538 ügyvéd... De azért a „numerus clausus“-t csak Oroszország merete kimondani, „liberális“ országban az ilyesmi lehetetlen! . . .

Van virágzó kereskedelmünk, melyről a *Miklóssy István*¹ statisztikája csak 1911-ről 1200 fizetéseképtelenségi esetet mutat ki, s ezek közül a csak 441 esetben ismert passzívák összege 49 millióra rúg. De azért a legkülönbözőbb üzleteket szélhámos alapon „gründoló“ galíciai jövevényt a csalásért és csalárd vagyoni bukásért csak alighogy éppen a látszatért bünteti a „liberalizmus“ jegyében készült Csemegi-féle büntető törvénykönyv . . .

Sajtónk is van nagy és hatalmas; újság, heti és havi folyóirat több, mint elég. De e téren is dominál a választott nép s míg az általa írt és fentartott lapok egy része a leggaládabb módon *használja ki a családok* és egyesek titkait s büntetlenül marcangolja a törvényeink által kellőképpen meg nem védett egyéni becsületet, a másik része szinte bevallott célzatossággal terjeszti az internacionalizmus maszlagát, vagy tajtékzó gyűlölettel támad a hit, de különösen a kereszténység ellen s a valláserkölcsi oktatást még az iskolákból is ki akarja küszöböltetni . . . Ámde a sajtó megrendszabályozása ismét a „szabadelvűség“-be ütközik s a hitnek, hazafiságnak megvédelmezésére ha valaki szót emel, az már klerikális, elfogult, maradi és ostoba.

Van, — hogyné volna, hisz 66%-ban földművelő állam vagyunk! — van tehát mezőgazdaságunk is, amelyet sok évtizedes elnyomatásából a Darányi Ignác gazdasági politikája emelt föl általt, hogy az agrárvámokat nehéz küzdelmek árán kivítta. Es azóta a szegény öt hold földdel gazdálkodó keresztény magyar éppen úgy mint a nagybirtokos, aki ezer holdjának minden négyszögöléért tíz „Takarék“-nak, tehát száz zsidónak tartozik, egyformán viseli az „élelmiszerezsorás“ nevet, a húsdrágaság egész ódiáját, mert véletlenül mezőgazdának született s kénytelen türelemmel elhordozni a merkantilista lapok gyűlölettől tajtékzó támadásait. Es mikor az ádáz támadásokat olvassa az ember, melyek agrár feudalizmusnak akarják bélyegezni a magyar mezőgazdának érdekeik védelmére irányult becsületes küzdelmét s csendes borzadályal veszi tudomásul a szabadkőművesek Szimbolikus nagy-páholyában kiadott jelszót, hogy az új Magyarország megalkotásának első követelménye az agrárfeudalizmus letörése, hogy „Magyarországot iparszerű és kommerciális országgá kell tenni“: hirtelenében eszébe sem jut, hogy immár pedig nemcsak a kereskedelem és a nagyipar, és nemcsak a börze és hitelélet van a zsidóság kezén s hogy e faj gyermekei nemcsak az u. n. szabad pályákat lepték el félelmetes számban, hanem a magyar föld után is kinyújtották sóvár kezeiket.

Pedig, — fájdalom, — úgy van. A liberális politika e téren is megtermette a maga káros következményeit, mikor nem gondoskodott más országok példája nyomán az ingatlan kellő védelméről s engedte évről-évre növekedni a magyar föld uzsoraterheit a nélkül, hogy a

¹ Keresztény magyar népünk gazdasági romlása. Budapest, 1912. Stephaneum kiadása.

gazdasági életet megtermékenyítő olcsó hitel biztosítására, a magas kamatokkal megterhelt magyar föld újabb tehermentesítésére s a nemzeti vagyon megtartására figyelmet fordított volna. Megdöbbenő adatokat tár fel erre vonatkozólag a Magyar Gazdaszövetség kimutatása, mely szerint a magyar földbirtokra betáblázott (előbbi szabad uzsorából származott) teher 1901-ben 500,706.000 koronát tett ki, 1910-ben pedig már 1507,579.000 koronára rúgott, tehát egy évtized alatt a háromszorosára szökött fel. Csoda-e, ha egy év alatt (1910-ben) *csak végrehajtás folytán* 15.615 magyar birtok cserélt gazdát az országban, míg a nagy Németországban, — ahol pedig ez a birtokcsere nem olyan veszedelmes, mert a vevő is az uralkodó fajhoz tartozik, — ugyanazon idő alatt csak 2134 esetben dobolták el a régi gazda alól a földet.

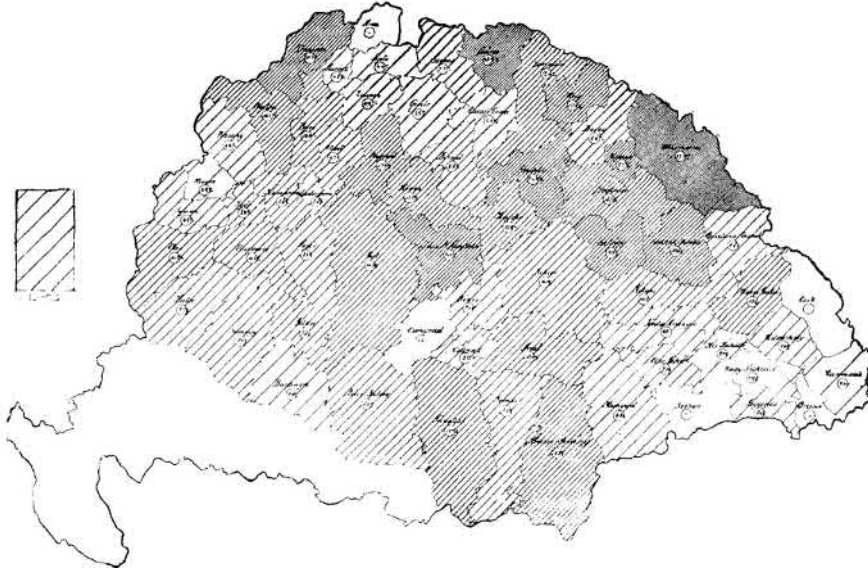
Az ingatlan birtoknak e túlnagy arányú mobilizációja már magában véve is természetellenes jelenség s betegségre valló tünete a nemzet gazdasági életének. Különösen szomorú azonban, ha meggondoljuk, hogy a vagyoneletelődés egyenesen a nemzetalkotó kereszténység rovására s mint alább kimutatjuk, egyenesen a nemzeti hűség szempontjából még kellően ki nem próbált, a nemzettestbe máig be nem olvadt s attól javarészen idegennek maradt zsidóság előnyére történik.

Ez állításunk igazolására ideiktatjuk íme *Miklóssy István* már fentebb is idézett könyvének adatait s a mellékelt két térképet és táblázatos kimutatást, mely ez adatok felhasználásával készült s szemléltetően tárja elénk a zsidóság aránytalan térfoglalását. *E szerint a közép-és nagybirtokokból a zsidóság tulajdonában van összesen 2,116,279 kat. hold, bérletében pedig 2,715.189 kat. hold; a zsidóság kezén tehát összesen 4,831.477 katasztrális hold,* (Összehasonlítául fölemlítjük: hogy a magyarországi összes hitbizományok területe 2,360.000 kat. hold, az összes r. kath., görögkath. és görögkeleti egyházi — főpapi, káptalani, szerzeti javak területe pedig a Magyar Társadalomtudományi Egyesület összeállítására szerint a terület 3.35%-a, tehát nem éri el az 1,300.000 katasztrális holdat.)

Jól megjegyzendő azonban, hogy ez a statisztika pusztán és kizárólag a 17,000 000 holdnyi közép- és nagybirtokra vonatkozik s nincsen benne ahhoz a 19 millió hold földhöz tartozó zsidókézen levő terület, amely mint (100 holdnál kisebb) kis- és törpebirtok oszlik meg rengeteg sok tulajdonos kezén. A fent közölt számokban tehát nincsen benne az a rengeteg sok apróbb-nagyobb földdarab, amelyet részint a kivándorlóktól összevásárol, részint lassacskán elcsakliz, részint adósságokban elárvereztet a mellékfoglalkozásként jó kiadós uzsorával is üzérkedő falusi korcsmáros, szatócs, vagy tartolci mintára 200 percent haszonra is dolgozó takarékpénztár. Erről — fájdalom — nincsen statisztika, hát meg kell elégednünk annak a szomorú bizonyosságnak konstataálásával, hogy az ilyen kis földcsékből is megszámlálhatatlan mennyiségű holdak vándorolnak át a keresztény tulajdonos kezéről az „új földesurak“ kezére. De ha így a kisebb birtokokról nem is tudjuk — a kellő adatok híján — kimutatni, hogy azokból mennyit birtokolnak a zsidók s csak annyit sejtünk, hogy — *sokat*, elég szomorú perspektíváját adják az egészségtelen állapotnak a fent közölt számok,

Táblázatos
a zsidó kézen levő
(közép és nagy)

Tulajdon.

Az árnyékolás a zsidóság tulajdonát képező közép- és nagybirtokok százalékát jelzi; a térkép balján a zsidóság létszámának (49‰) megfelelő sűrűségű árnyékolás van.

Vármegyénként a közép

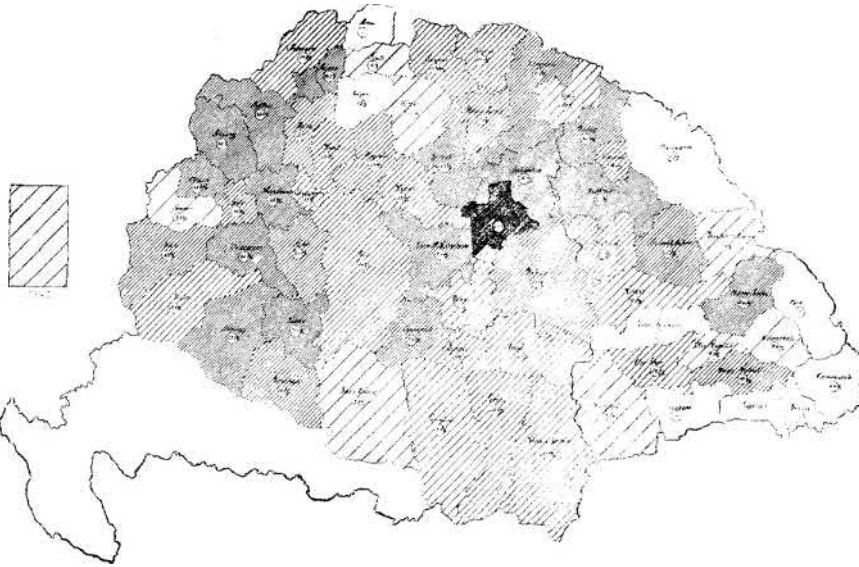
Vármegyénként a közép-

Vármegye	Zsidó-ké ‰-ban	Zsidó-bérlét ‰-ban	Zsidó kézen kat. hold	Vármegye	Zsidó-ké ‰-ban	Zsidó-bérlét ‰-ban	Zsidó kézen kat. hold
1. Abaujtona.....	5.4	17.4	53.755	17. Esztergom ...	5.8	13.0	13.258
2. Alsófehér ...	7.1	12.5	28.861	18. Fejér ...	8.6	20.7	136.640
3. Arad ...	12.4	11.3	99.110	19. Fogaras ...	5.0	—	1.525
4. Árva ...	—	—	—	20. Gömörkishont ...	5.5	4.4	35.894
5. Baranya ...	4.9	19.8	76.050	21. Győr ...	8.6	19.3	37.853
6. Bars ...	12.5	18.3	50.399	22. Hajdú ...	15.2	63.7	169.300
7. Bácsbodrog ...	9.4	5.2	77.134	23. Háromszék ...	2.4	0.4	4.338
8. Bereg ...	8.6	24.2	86.538	24. Heves ...	15.7	13.5	99.386
9. Besztercenaszód	6.8	5.1	3.481	25. Hont ...	9.7	15.1	36.551
10. Békés ...	7.0	9.4	50.202	26. Hunyad ...	6.3	3.3	24.969
11. Bihar ...	10.1	18.3	268.629	27. J.-N.-K.-Szolnok	20.2	24.1	148.792
12. Borsod ...	8.8	23.8	85.006	28. Kisküküllő ...	2.1	6.1	7.447
13. Brassó ...	—	—	—	29. Kolozs ...	10.0	9.8	61.263
14. Csanád ...	5.0	13.0	21.842	30. Komárom ...	9.8	26.3	88.558
15. Csik ...	—	—	—	31. Krassószörény...	15.3	11.2	46.589
16. Csongrád ...	1.3	23.4	50.828	32. Liptó ...	4.4	4.0	5.419

kimutatás

100 holdnál nagyobb
birtokokról.

Bérlet.

Az árnyékolás azon közép- és nagybirtokok százalékát jelzi, amelyeket a keresztény tulajdonosoktól a zsidóság bérel; a térkép balján a zsidóság létszámának (4.9%) megfelelő sűrűségű árnyékolás van.

és nagybirtokokból:

Vármegye	Zsidó- ké- %-ban	Zsidó- bérlet %-ban	Zsidó- kézen tart. hold	Vármegye	Zsidó- ké- %-ban	Zsidó- bérlet %-ban	Zsidó- kézen tart. hold
33. Marostorda	13.0	26.8	99.267	49. Szolnokdoboka	19.6	18.8	89.852
34. Mármaros	37.7	0.3	119.800	50. Temes	9.5	12.4	70.025
35. Moson	2.9	25.5	43.309	51. Tolna	9.8	31.9	105.093
36. Nagyküküllő	0.9	19.7	11.431	52. Tordaaranyos	6.2	—	10.829
37. Nógrád	17.3	17.3	129.134	53. Torontál	13.7	9.8	103.996
38. Nyitra	16.1	26.4	160.661	54. Trencsén	22.3	14.3	85.665
39. Pest	14.3	14.2	276.025	55. Túróc	4.8	26.5	20.394
40. Pozsony	6.6	29.7	129.447	56. Udvarhely	5.6	2.4	4.161
41. Sáros	28.7	14.1	97.568	57. Ugocsa	25.0	16.4	18.484
42. Somogy	8.2	25.5	225.059	58. Ung	19.9	8.2	32.326
43. Sopron	6.9	3.3	24.085	59. Vas	10.7	18.8	94.503
44. Szabolcs	22.4	36.7	280.248	60. Veszprém	10.4	25.7	115.592
45. Szatmár	18.3	30.8	198.133	61. Zala	7.7	12.4	81.318
46. Szeben	—	—	—	62. Zemplén	15.0	21.8	209.678
47. Szepes	7.7	13.9	37.358	63. Zólyom	6.4	1.5	6.528
48. Szilágy	19.8	13.6	78.846				

amelyeket, ha százalékokra átszámítunk, kitűnik belőlük, hogy az összesen 17,565.152 kat. holdnyi (100 holdnál nagyobb) közép és nagy gazdaságokból 12%, mint tulajdon s 15.5%, mint bérlet, összesen tehát 27.5%, vagyis több mint egy negyedrésziük van a zsidóság használatában, holott az ország népességének 66%-a foglalkozik földműveléssel, a zsidóság pedig az összes lakosságnak csak 4.9%-át, tehát alig egy huszadrészt teszi, mely túlnyomó részben a merkantil pályákon van leköve.

Hát idáig juttatott bennünket a mellékvágányra hajtott doktriner liberalizmus, mely a nép magárahagyatottságát s a helyes gazdaságpolitikai irányítás hiányát mintegy kihasználta a zsidósággal s lehetővé tette ezt a nagyarányú vagyoneltolódást, mely míg egyrészt a nemzetfentartó keresztény magyarság romlását okozta, másrészt teljesen úrrá tette közöttünk az erkölcstelen úton gazdagodó bevándoroltak fáját. Ez pedig annival nagyobb veszedelem, mert míg a régi kúriák egy-egy vára voltak a magyar nemzeti érzésnek, addig az új kastélyok talán ugyancsak várai lesznek a nemzetköziségnek, a progressziónak, templomai a célszerűségi etikának, tobzódó helyei az új, laza erkölcsöknek és annak a radikalizmusnak, amelyik csak gúnyolódni tud a keresztény magyarság hitbeli, történelmi és nemzeti szent hagyományain.

Íme, hát idáig jutottunk! A keresztény magyarság minden téren háttérbe szorul a jövevényel szemben, zsellérré válik az apái birtokán s ha idebent az élet feltételeit elvonták tőle s megunja a megélhetésért folytatott meddő küzdelmet, vándorolhat ki Amerikába, hogy utoljára még a kivándorlásának közvetítéséért járó lélekpenzzel is az őt kizsákmányozó ellenségét gazdagítsa. Mert a kivándorlás közvetítő ügynökei megint csak ők, akik előtt semmi néven nevezendő pénz „non olet”, s akik a szegény, hazát cserélő magyar jobb hazába segítéséért éppen úgy fölveszik a vérdíjat, mint az őt világrészben a hírheft „hungarák“ általuk eladott testéért-lelkéért. Ok azok, akik az országban minden örömet magukhoz akarnak ragadni, a magyar föld minden virágát le szeretnék tépni, de ami teher van, azt szíves készséggel hártják másokra. Ezért van, hogy számtalan ezreket kereső orvosaik, ügyvédek 2—300 koronás jövedelmeket vallanak be adóalapul s ezért van a sok rejtett jövedelem, mely kikertüli a megadóztatást s ez a magyarázata annak a mértéktelenül önző mozgalomnak, melyet a demokrata vezér és merkantil szövetségesei, Vázsonyi és a Sándor Pálok az új adótörvények életbeléptetése ellen olyan sikerrel megindítottak: megakadályozván a létminimum adómentesítését. És ebből ered az is: hogy amíg a zsidóság száma évről-évre rohamosan növekedik, a zsidó katonák száma ugyanilyen rohamosan fogy. *Polónyi Géza* a választójogról írt érdekes tanulmányában mutatja ki, hogy míg

1890-ben volt zsidó	725.222
s ebből katona volt.....	5.120
1900-ban zsidó volt.....	846.257
s ebből katona.....	5.124

A 10 év alatti 121.032-es szaporodásból tehát 4, mondd négy katona került ki, a többi talán valami mellékvágányon megszabadult.

1910-ben azonban már a zsidó lakosság száma.....	928.621
s ebből katona.....	3.837

1890-nel szemben tehát 203.399 a szaporodás a lakosságban s ennek dacára 1283-mal kevesebb közülük a katona.

Akik így teljesítik a törvény által előírt állampolgári kötelességeket béke idején, mit várhatunk azoktól, ha a nemzeti védelem szükségére egyszer esetleg újra harcba szólít? Az az ifjúság, mely a *Galilei-kör* emlíni szívtá tele magát az internacionalizmus és antimilitarizmus maszlagával, vagy az a nemzedék, mely *Piklertől*, *Játszitól* és az ő hírhedt barátjától, *Scotus Viatoról* tanulta a hazafiságot s tőlük tanulta megismerni a „történelmi materializmus“ a körökben igen kedvelt szempontjai szerint magyarázott, de valójában *meghamisított* magyar törtériát és az a „földesúr“ vagy árendás, aki a magyar földet csak az anyagiakban való gyors gazdálkodás eszközének s egy újabb „zsarolási alanynak“ tekinti, szíve-lelke szerint fogja-e védeni ezt az országot, melynek földje nemcsak „eltet“ és nemcsak „eltart“, hanem „ápol s eltakar?!“

Ne mondja senki, hogy belőlünk a „sötét középkor“ szelleme beszél s egyoldalú felekezeti elfogultság vezeti tollunkat. Nem! Mi is ismerünk tiszteletreméltó kivételeket, akiknek köteles elismeréssel adózunk. De nem szomorú-e már maga az a tény is, hogy egy hosszú idő óta velünk s köztünk élő népfajnak hazafiságáról lévén szó, csak mint dicséretes kivételt említhetjük azokat, akik a nemzettel való együttérzésnek és összefogottságunknak jeleit is adták?! Nem aggódhatunk-e jogosan, ha egyfelől *aránytalanul nagy* gazdasági térfoglalásokat tekintjük, másfelől lelkiismeretesen értékelve azt a munkásságot, melyet fejlődő országunk és fajiságunk erősítésére a nemzet minden tagjának, tehát nekik is ki kellene fejteni, — azt a legjobb akarattal sem mondhatjuk elég értékesnek és elég súlyosnak arra, hogy az általunk oly pazar bőkezűséggel nyújtott anyagi erőkkal és a nekik juttatott erkölcsi hatalommal fölerjen?!

Az ország hiteléletében a vezető hatalom az övék. Pénzintézeteink csaknem kizárólag és csaknem teljesen az ő kezükben vannak és ők nyomják rá egész hitéletünkre az ő különleges gazdasági etikájuknak bélyegét. Ennek folytán az ő kezükben van az a szinte mérhetetlennek mondható erőforrás is, amelyet a materializmusnak hódoló századunkban a *tőke* képvisel. Ha ez erőnek csak egy kicsike hányadát fordítanák *nemzeti* célokra, ha a pénzintézetek vezetőségének lelkéhez, mely kizárólag a biztos jövedelem, a magas osztalék iránt érdeklődik, oda tudnának férközni az altruisztikus irányzatok s ha csak egy kissé is tudatában lennének annak, hogy nekik nemcsak a minél bőségesebb kamatozás biztosítása az egyetlen feladatuk, hanem a jótékony termékenyítés és a nemzeti eszmények szolgálata is, — akkor *Erdély* nem jutna lassankint teljesen idegen kezekre s a magyarkultúra bőséges táplálékot meríthetne a társadalom általuk propagált s tetterserkentő példával életrekelített áldozatkészségéből. Vagy nem különös-e, hogy míg két évtizeddel ezelőtt a vallásszabadság nevében és a magyar nemzet közismert úri liberalizmusára hivatkozva kérték a zsidó vallás recepcióját, addig ma már az ország keresztény őslakossága vallásának

szabad gyakorlatát háborítják meg a *Galileistak* éretlen gúnyolódásaival, a Veronika kendője-féle aljasságokkal, a *Szabadgondolat*, a *Népszava*, az *Úttörő* és a *Világ* című lapok folytonos keresztényellenes támadásaival, vagy az iskolákból a keresztény hitoktatás kiküszöbölésének arcátlan követelésével?!

Igenis veszedelmet látunk abban, hogy ez a faj a sajtó és a pénz hatalmával, idegen szellemet árasztva, mindig jobban elhatalmasodjék közöttünk. Hogy a maga laza erkölcsével és nemzetközi hajlamaival népünket is megmételje. Hogy kereskedelmi és hiteléleti téren való lelkiismeretlenségével az egész magyarságot befektítse a külföld elé; hogy zugbankárai és nemzetközi hírességre szert tett szélhámosai révén a keresztül-kasul csalt Európában szerte veszett hírünket költse s kompromittáljon bennünket mindenfelé a széles világban.

Ezt eddig is csak a végtelenül türelmes s határtalanul jóhiszemű magyar nép tűrhette el, melyet valami csodálatos szuggeszció alatt tartottak a *liberalizmus* hamisított jelszavával. Csak ez az élehetetlenség határaiba átsapó jóhiszeműség nem követelte már régen, hogy a pénzintézetekről, a földbirtok megosztásáról, az értékpapírok és a tőkék birtokosairól s a vagyoni érdekből elkövetett bűnök tetteseinek felekezetek szerinti megosztásáról statisztikát és pedig *hivatalos* statisztikát állítsanak össze. Csak ez a jóhiszeműség nem méltatta eddig figyelemre, hogy sokféle és sokképpen széttagolt nemzetünkben az osztálygyűlöletet ők terjesztik a busásan jövedelmező agitátorságot hatalmi vágyból és telhetetlenségből előszeretettel űző *Jakabjaik* által s ügyesen értik azt is, hogy a keresztény felekezetek kölcsönös féltékenységének kihasználásával, azokat egymás ellen ingereljék, csak azért, mert a zavarosban könnyebb a halászás s mert jól ismerik, mennyire igaz ma is a régi közmondás: „*divida et impera!*“

* * *

Ahogy a természet világában a gazdanövény van az élősdiékkel, — úgy vagyunk mi *velük*... Ahogy Tompa Mihály oly találóan énekl az *arankáról*:

„Fű, virág míg' hervadoznak,
Ő gyarapszik, sarja buja;
Ezt elnyomja a növésben,
Azt helyéből is kitérja . . .“

Eképpen tesznek *ők* is velünk!

Mint ahogy az *aranka* csavarodik fojtó öleléssel a lóhere szára; mint ahogy belemélyeszi szívóit s elvonja tőle az életnedveket, — úgy pusztulunk mi is *ő* miattuk.

Ám az arankától óvja, védelmezi földjét és vetését a gazda s nem nézi tétlenül, hogy a nemes és hasznóhozó növény az ártó élősdinek áldozatul essék. A keresztény magyarság azonban, — ez a becses és pótolhatatlan emberanyag, — elsorvadhat támogatás nélkül. A jóhiszemű, nobilis gondolkodású, vendéglátó gazdanép betegségének jeleit mindenki látja bár, segítségére senki sem siet, sőt a fölajdulását is, a ritkán kitörő panaszát is zokon veszik tőle . . .

Hát ez igazán nem maradhat így örökké! Ha az aranka ellen joga van a gazdának óvni a vetést s ha a fillokszéra elleni védekezést a kormány is segíti, tegyen végre valamit a vesztendő emberanyag védelmére is. Mert az elpusztult vetést, a kihalt szőlőket még lehet pótolni, de a gazdasági nyomorúság által kivándorlásra kényszerült vesztendő véreinket nem lesz hatalom többé, amelyik összegyűjtse a Tisza-Duna mentén, az ősi földeken, s pusztuló fajunk története ijesztő példája lesz a világtörténelemben annak, hogy miképpen veszhet el egy nép vérontó háborúk nélkül, — a tulajdon *élhetetlensége* folytán...

Vagy a nemzetnek *vak vezérei* csak akkor veszik majd észre a veszedelmet, ha a lassú felozlásban levő nemzettestnek már hullaszaga érzik s akkor akarnak jönni a megkésített segedelemmel, mikor a bomlás utolsó processzusához érkezünk? . . .

. . . *Erélyes védelemre hívjuk fel a törvényhozás és a magyar társadalom figyelmét*, mert különvéve sem a társadalom, sem az *államhatalom* nem tehet meg mindent, ami a védelemre szükséges. Itt az erők egyesítésére és egységes, céltudatos, kitartó és sokoldalú munkára van szükség. E védelemben az államhatalom, illetve a törvényhozás feladata, hogy a nemzet szellemi és erkölcsi javainak védelmére az eddiginél fokozottabb figyelmet fordítsa; hogy altruisztikus irányban reformálja a hitelintézményeket, útját vágja a földdel való kizsákmányoló üzérkedésnek; hogy a parcellázás ügyét törvényben szabályozza s csak állami felügyelet alatt engedje meg; hogy agrár értelemben reformálja a kisbirtokossági proletariátusra vezető öröklési jogrendünket; hogy útját vágja az idegen kéz terjeszkedésének; hogy a közép-birtok erősítésével helyreállítsa a meghibbant társadalmi egyensúlyt, s hogy a nemzeti vagyon megoszlásáról hivatalos statisztikát készíttessen és bocsásson közre. Ugyancsak állami feladat a *büntető törvénykönyv* olyan irányú *átdolgoztatása*, hogy annak alapján a vagyoni érdekből elkövetett bűnök (uzsora, csalás és hamis bukás stb.) a legszigorúbb és hivatalból üldözendő büntetésben részesüljenek. Törvényhozási feladat a tőzsde reformjáról, a fedezetlen határidőzlet eltörléséről, az u. n. papirosbúzára való játék megszüntetéséről és a pénzüintézetek állami felügyeletéről való gondoskodás, valamint a nyerészkedési céllal elkövetett bűnök tetteseinek felekezeti megoszlásáról szóló statisztika készíttetése. Es végül törvényhozási feladat a sajtó megrendszabályozása is. Mert bármennyire hívei vagyunk is a közszabadságok érintetlenségének, nem nézhetjük nyugodtan azt a rombolást, amelyet a sajtó művel, amikor — a napról-napra megismétlődő példák szerint — szinte bántatlanul turkál az egyéni és családi becsületben, vagy szép hegedűszóban adja be a leghajmeresztőbb erkölcstelenséget. De különösen nincs kedvünk és szándékunk a végletekig túrni azt az állapotot, hogy minden apró *százzoltán* vagy *fényessamu* büntetlenül törülhesse tisztátalan tollát a *Jézus palástjába*. A *Jézus* ez ország lakossága 95%-ának *Istene*, aki felé világszerte is imádatos szívek milliói nyílnak, *annak* bántalmazását eltúrni vagy megengedni megbocsáthatatlan bűn volna részünkről. Es ha a büntető törvénykönyvtudott gondoskodni megfelelő büntetésről a *felségsértés* ellen s úgyszólván törvények felett valóságot biztosít egy *maszületett főhercegnek*,

— gondoskodjék annak a védelméről is, aki jászolban született ugyan, mégis Királyok Kirakjanak nevezetik! — Magyarország kilencszáz esztendő múltú kereszténysége ennyit talán joggal követelhet!...

De a védekezésből ki kell a maga részét venni az üldözött lengyelek példáját követve a társadalomnak is, ennek a mi nehezen mozduló, közönyös, álmos társadalmunknak. A keresztény magyarságnak szervezésével, népjóléti intézmények felállításával, fogyasztási, értékesítési, hitel- és földbérlő-szövetkezetek által emelni a keresztény magyarság vagyonosodását, a gazdasági szakértelem és az általános tudás fejlesztésével anyagi és szellemi téren erősíteni ellenálló képességét, a nép ügyével-bajával való szeretetteljes törődéssel emancipálni a káros és veszedelmes befolyás alól, mely alatt eladósodottságánál, magárahagyatottságánál és gyöngeségei (alkoholizmusra való hajlamossága stb.) ügyes fölhasználásánál fogva részint a szatócsok, részint az agitátorok, részint a pénzintézetek, vagy éppen a korcsmárosok tartják.

És különösen társadalmi feladat a magyarság széttagoltságának leküzdéséért dolgozni s egyesíteni az erőket a közös célok védelmezésére. Legelső sorban eltávolítani az ellenségei által vesztére felállított választófalakat, amelyek keresztény és keresztyn között fennállanak. Félretenni féltékenységet és régi neheztelést s arra az egyre nézni egyedül, hogy mindnyájunkra nézve közösek azok a szentségek, amelyek veszélyeztetve vannak: *hitünk* és *házánk*... Ha idejében, meg nem értjük az idők hívó szavát, beteljesül *fiainkon már* a költő szava: „Szétnézett és nem lelé honját a hazában...” Összetartás legyen hát a jelszó s magyart a magyarra! Fűzze ezután össze a megértő szeretet s maradjon előttünk mindig az írás figyelmeztetése: „Aki a szeretetben marad, Istenben marad s Isten is ő benne. S ha isten velünk, ki lehet ellenünk?!“

II.

Magyarságunk második, — az előbbinél semmivel sem kisebb — veszedelme, országunk *nemzetiségi széttagoltsága* s nemzetiségeink évről-évre erősülő irredentizmusa és államellenes üzelmei...

. . . Fent, az ország északi hegyvidékén helyezkedett el a Szvatopluk fejedelem és Zobor vezér népe, a *tótság* s ahogy a Kis Tükör régi rigmusa mondotta róla: „élt a szegénység zabkenyerével“. Csöndes, jóra való és törekvő nép volt, mely hosszú századokon át, — egész a múlt század negyvenes éveig, — szépen bele tudott illeszkedni a nemzettestbe s a magyarsággal való együttérzését s nemzeti törekvéseink iránt táplált szimpátiáit különösen a Rákóczi szabadságharcában való szereplésével bizonyította be. Mikor „a nemes magyar nemzet régi sebeinek kiújulását“¹ tárogatóhang sírta végig az országon s a „tót impériumban“ a „tüz fejedelmének“ brigádja száguldozott, — közülük került ki sok jó harcos katonája a Fejedelemnek. Szinte szálló ige ma is az emlékezetes mondás, mellyel a felvidéki tót nép a labanccá lett Blaskovich-dandár menekülő, bűvő katonáit az árulók vérére szom-

¹ Recrudescunt vulnera, stb. Rákóczi 1703-ik évi kiáltványának kezdő szavai.

jas kurucok elé cipelte: „Vágjad, Uram, vágjad! Mért lettek kutyákká!?”

Ez azonban kétszáz éve történt... Az akkor „kiújult sebek” ma sem szűntek meg fájni, égni; de a „mi” sebünk fájását a tótság már nem érzi át velünk; a mi keserőségünk már nem az ő keserősége, a mi vágyunk nem az ő vágya, reménységünk nem a reménysége.

Közbe jött 1848. A megszorult dinasztia fűhöz-fához kapkodva segélyért, jónak látta a tótságot is ellenünk izgatni s ha célját csak részben érte is el s a Hurbánok szavára a tótságnak csak egy jelentéktelen része tagadta is meg a régi, szent hagyományokat — *akkor*, azért már el volt hintve a mérges mag, mely káros és szomorú gyümölcseit oly bőven termi — *ma*. Ma már a tót nép egy csomó agitátornak lett könnyen félrevezethető s a magyarság ellen mindig kijátszható eszköze, mely a „cseh-tót testvériség” s az „egységes szláv kultúra” jelszavával éppen napjainkban háziipari kiállítást rendez — Bécsben a csehekkel együtt s nemzetiségi elnyomatásának, tüzzel és vassal való elmagyarosztatásának hazug híreivel telesírja az egész világot...

Az északkeleti részen él *egy* másik nemzetiségünk, a *ruthén*, vagy ahogy magát a legújabb időkben előszeretettel nevezi: a kisorosz. Régente a nemzeti hűségben megingathatatlan, őszinte barátunk; minden bajainknak, ritkán való kevés örömünknek igazi osztályosa. Velünk érzett, velünk harcolt a Rákóczi harcaiban és nem árult el, hűségében változatlanul megmaradt még negyvennyolcban is. És ma?!... Egy úgynevezett *monstrebűnpör* van folyamatban egyik felsővidéki törvénytörvény-előtt. Vádlojtjai ruthén papok, tanítók és egyszerű ruthén földművelő emberek — faluszámra. . . Messze kiterjedő államellenes összeesküvés részesei, akik a háborús hírekre, fölkészülten várták az „Atyuskát”, a minden oroszok Cárját, hogy hozza nekik a szabadulást (?) a gyűlölt magyar iga alól. Várták a szabadítást s azt a paradicsomi boldogságot, amikor majd az ő lakóhelyük is a nagy orosz birodalomba olvad, a „korona” helyett a muszka „rubel” járja s a fölnégyelt magyar szolgabíró helyett kozák hetman osztja az igazságot és a — kancsukát... Ez a hű faj is meg van mételyezve már s hogy egy esetleges nemzeti harc esetén mit várhatunk tőle, azt a mostani állapotok érthetőn megmutatják! . . .

Még egy hű népünk volt. A köztünk élő *svábok* századok előtt bevándorolt s századok alatt hozzánk törődött népe s ma már az „aldeutsch” mozgalom az ő szívükhöz is megtalálta — bár kevés helyen — az utat azzal a nem titkolt törekvéssel, hogy a túladunai és dél-magyarországi „Bauernvereine”-ok képezzék azokat az archimédeszi pontokat, ahonnan a magyar glóbuszt ki lehessen helyéből mozdítani. Ma már ezt a kultúra iránt hajlamos és értékes tulajdonságokkal gazdag fajt is megfogta a métel s hogy még nem vészett el ránk nézve teljesen, annak mélyebben fekvő etikai okát, a régi hűség ellenállóképességében kell elsősorban keresnünk. Ahogyan az emberi test élő organizmusába beférkőzött bacillusok ellen szívós ellenállást fejt ki a vér és a természet, úgy ezeknél is az irredentizmus kísértéseivel szemben ma még talán elég erős a hagyomány, a régi hűség és szeretet, amely éppen az ő közmondásuk szerint „rostet nicht”. Hogy ez tényleg meg

ne történjék: arról a magyarsághoz hű, kiváló vezérek Blaskovics Ferenc, Wittmann János és társaik gondoskodtak, akik ezt a hű népet a Délvidéki Földmívelők Egyesületében tömörítették s a magyar nemzeti -egység eszméjében vezetik. De hogy az alldeutsch-mozgalom ennek a testvérnek hűségét is igyekeznek megbontani s hogy — ha a régi vezérek nem lesznek meg többé, — nem „rozsdásodik“-e meg az is, — csak az Isten tudja?!

Délmagyarországon él még egy nemzetiség, a *rácoké*. Ezt a nemzetiséget, melynek kebelében mindenkor találkoztak a magyar nemzet-hez egész a vértanúságig hű testvérek; mely a halhatatlan emlékü Damjanichot, Knézichet, a Csernovicsokat, Vukovics Sebót stb. adta nemzetünknek, — már több ízben és igen sikeresen fölhasználta a rövidlátó Habsburg-politika, mikor a vérmes magyarságon eret kellett vágni. Harámbasáik már a kurucvilágban értékes szolgálatot tettek a dinasztának, mikor rebellis magyar faluk lángja mellett melegedve segítettek egy-egy vidéket „pacifikálni“ s negyvennyolcban csak a régi hagyományokat követték, mikor Zentán magyar fejekkel rakták körül a Szentháromság szobrát. . . Ma a legkülönbözőbb hangnemekben zengik a Petár király dicsőségét s a Nagy-Szerbia utópisztikus álmából kábultan, már-már fegyveres fölkelésre készültek, hogy egy a monarchia és Szerbia között esetleg kitörendő háborúban készítsék az utat a *nagy-szerbek* győztesen bevonuló cárja számára. És hogy készülődésük és elszántságuk mennyire komoly volt, bizonyítja az a rengeteg izgatási pör, melyet szerblakta vidékeinken folyamatba tettek a magyar hatóságok.

Hogy *Dalmácia*, — a magyar korona „gyöngye“ egykor, — hová és mivé lett? hogy *Bosnyákország*, mely hajdan az Anjoui Lajos feleségében királyasszonyt is adott a magyarnak, ma teljesen osztrák s hogy *Horvátország*, — a Könyves Kálmán hódította föld, Magyarország társországa — ma *mennyire a mienk?* — arról ne is szóljunk. Elégedjünk meg a *hazai nemzetiségek* viszonyainak rövid ismertetésével s mutassuk be a legveszedelmesebb nációt, az *oláhokét*...

... Régesrégóta éltek 0/0/2 *pásztorok* az erdélyországi hegyek magasain, míg az alacsonyabb helyeket, a völgyek lankaságát székelyek és magyarok falvai népesítették be. Idegen ellenség, tatár, török, német ha megtámadta az országot, a völgyek népe vértett. A hegyek lakóihoz csak a csatazaj jutott el és az égő faluk füstjét, ha fölvitte a szellő. Es alatt egyre fogyott a nép, amelyet harcok tizedeltek. S ha *egy-egy* telek gazdátalanná vált, *egy-egy* kicsiny falu elnéptelenedett, — a hegyekről megindult alá az áradat. Betöltötték az üres helyeket s mint ahogy a tavaszi áradás iszapja ellepi a völgyet, ha a havasok ormán az olvadás megindul, akként jött lefelé mindig több és több az oláhok közül. A teljesen kultúrátlan, tehát igen csekély igényű nép elárasztotta a részben lakatlanra vált falvakat s ahol egyszer megvetette lábát, ott bár sem műveltségben, sem gazdasági tudásban, sem szorgalomban nem áll felette a magyarnak, *rendkívül csekély igényeinél fogva* vagyoni erősödésnek és számbeli szaporodásnak is indult csakhamar.

Az erdélyi rendek előzékenyen bántak az új lakossággal, melyben nem láttak egyelőre nemzeti veszedelmet, csak alkalmasan fölhasznál-

ható jobbágyot a kipusztult székely vagy magyar jobbágyság helyett. És ha akadt is egy *Bethlen Gábor*, aki az erdélyi oláhság református hitre való térítésével akarta őket meghódítani a magyarságnak, az csak egy ember volt, — a korát messze megelőző gondolkozású, nagy fejedelem és jövődökbe látó diplomata. Halála után nem is történt több számottevő kísérlet arra, hogy az oláhság egyre szaporodó tömegeit a magyarságba olvassák.

És az eredménye e politikának hogy mi lett?, azt megtudhatjuk, ha egy kissé föllebentjük azt a bizonyos fátyolt, amelyet a negyvennyolcadik! eseményekre a feledés és megbocsátás jeleként borított a nagylelkű magyarság. Az a fátyol véres tetemek ezreit borítja be. .. Égő falvak lángja csap ki, vérnek áradatja folydogál alóla . . . Zalatna, Nagyenyed, Brád ...

Pajkos gyerek ha az ártó vizek zilipjét felhúzza, s a munkált földre bocsátja az iszaphordó szennyes áradatot, úgy cselekedett a dinasztia is, mikor a szegény magyarra rászabadította a vad és vérszomjas, a kultúra által még meg nem szelídített oláhok sok, sok ezerét. S a harc végeztével a véres emlékekbe beleörült *Janku Avram* furulyája bármilyen szívreható módon sírta is el a hálátlanságot, mellyel a végzett szolgálatért a „munkaadó“ fizetett, — az abszolutizmus közös szenvedése sem tudta hozzánk törni őket... De csalódott bennük a dinasztia is. Mert amíg régebben még a „*császárhoz*“ írták a híres „memorandumot, ma már szinte nyíltan hirdetik a Nagy-Románia felé való vágyakozásukat. A román kultúrliga is csak néhány héttel adta ki ismert nyilatkozatában a jelszót: hogy az erdélyi oláh nép és a habsburgi császárkirály közt fennálló érzelmi szerződést fel kell bontani! (Lásd „A romániai kultúrliga támadásai“ című cikket „*A Cél*“ 6-ik számában.) S amennyiben ezek a törekvések Magyarország egy földrajzilag is tekintélyes részét akarják tőlünk Románia földjéhez csatolni, — tehát kivonni a magyar korona fenhatósága alól, — újabban vallott politikájuk nemcsak *magyarellenes*, hanem egyenesen *dinasztiaellenes* is. Ezt csak az nem látja, aki őket ma is a negyvennyolcas idők vérködén át mint a magyarság faji megerősödésének egy mindenkor felhasználható akadályát nézi és nem látják a magyarság sorsának mai intézői közül azok, akik magukévá téve ezt a politikát, szégyenletes paktumok által alázzák meg velük szemben a nemzeti méltóságot s növelik folyton azt a veszedelmet, mely az úgyszólván eléggé elkényeztetett s a szabadelvű korszak alatt szinte dédelgetett oláhság részéről bennünket fenyeget.

Mert a szabadelvűség, melynek túltengéséből a zsidó-veszedelem kinőtt, nagyban hozzájárult e másik nyavalyánk megnöveléséhez is, sőt azt lehet mondani, hogy a dinasztikus politikán kívül éppen a magyarság túlságos liberalizmusa és a sovinizmus teljes hiánya volt, ami az oláh-ügyet azzá tenni segítette, amivé fejlődött az újabb időkben: — sebbé, amit előbb-utóbb vassal kell kivágni; égető kérdéssé, amit, ha másként nem lehet, karddal kettészelve is, de okvetlenül és pedig mielőbb úgy kell megoldani, hogy a nemzeti egység nagy gondolata kárát ne szenvedje.

Hogy a „magas“, sőt a „legmagasabb“ politika mennyire belejárt-szott az oláh-kérdés elmérgesítésébe, azt fentebb érintettük, valamint

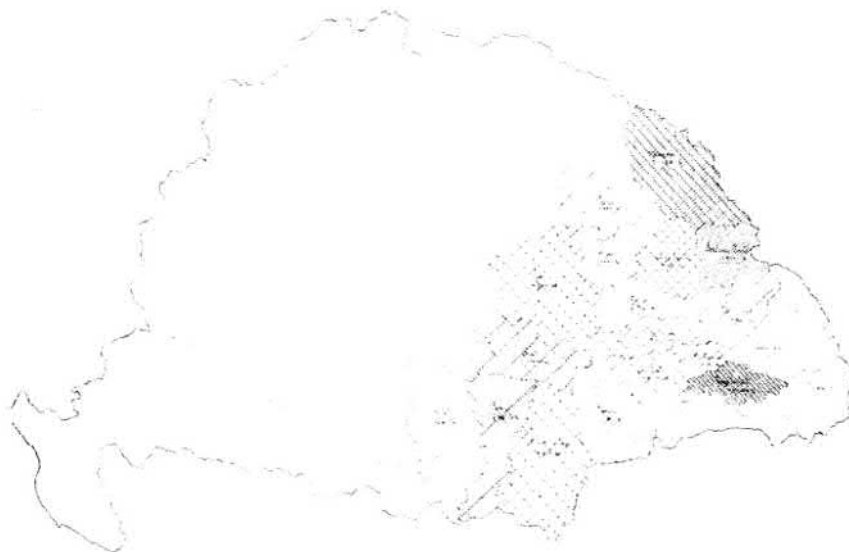
azt is, hogy az abszolutizmus keserőségeit meglehetősen egyformán érezte velünk a gondviselő hatalom, mely az oláhság „hűségét” csak úgy jutalmazta, mint a magyarok szabadságot követelő rebellizmusát.

Megfordult azonban a helyzet a kiegyezés után. A negyvennyolcadik évi szolgálatokat akkor már bátran lehetett jutalmazni, hisz a jutalmazás árát akkor már csak *mi* fizettük s a fizetség egyedül a *mi* zsebünkre ment. Aligha csalódunk, ha azt tesszük fel, hogy az *ezernyolcszázhatvannyolcadik évi nemzetiségi törvény*, valamint a *horvát kiegyezés* létrejöttének egyik magyarázatát itt lehet találni. Hogy azután ebből a felülről kezdeményezett jutalmazásból hogyan lehetett a magyar képviselőház által elfogadott törvény? ezt megint a korszak vezetőembereinek gondolkozása magyarázza meg . . . Mert kikből állt a kiegyezési évek parlamentje? . . . Részben jóhiszemű idealistákból, akik 1868-ban is éppenúgy gondolkoztak, mint 1848-ban, mikor azt gondolták, hogy a nemzetiségeket a jobbagyság alól való felszabadítás és a közszabadságoknak reájuk való kiterjesztése által, a hála és szeretet érzelmi kapcsolataival fűzik a nemzetalkotó magyarsághoz. Olyanokból, akik az emigráció hosszú éveiben éppen a külföld *legsabadelvűbb* köreinek támogatásában és feléjük hajló rokonszenvében találtak némi vigaszt és kárpótlást a hazátlanság keserőségei között s akik éppen ezért a legnagyobb lelkesedéssel voltak hajlandók a legnagyobb áldozatokra is, ha valamely hazai fajnak több jog s a szabadságoknak és faji érvényesülés lehetőségének több mértéke kellett. És végre olyanokból, akik két évtized elnyomatásának súlyát átszenvedve, a felszabadulás első mámorában, szívcsen feledték a mull at s a maguk áradozó boldogságában még az *ellenséget* is részesíteni akarták. Csak így, az idealizmus és a nemzeti, hagyományos tolerancia pszichologikus magyarázatával tudja az ember némiképpen megérteni, hogy egy ilyen törvény létrejöhetett s lehetőségét adta az oláhság mai, félelmes arányokat öltött elhatalmasodásának.

A görögkeleti *oláh egyház* különleges előjogai és gazdagsága, állami felügyeletet és ellenőrzést nélkülöző iskolái, a régi szabadelvű korszakban drágán megfizetett s tömérdek nemzeti érdek feláldozásába került politikai passzivitás s a magyarság rovására kötött szégyenletes *paktumok*, mind ezt az elhatalmasodást segítették előmozdítani; s ha egy-egy kormányparti mandátum biztosítva volt, senki, — legkevésbé a nemzet sorsát intéző kormány, — nem kérdezte és nem bánta, hogy a könnyelműen elvesztegetett pozíciókat milyen nehéz lesz visszaszerezni majd, ha egyszer a jobb belátásra jutott nemzetnek a feladott erősségek visszafoglalása eszébe jut?

A nemzet lelkétől idegen szellemben nevelkedett oláh intelligencia s a magyar földből hitbizományokkal bíró oláh főpapság szellemi vezetése mellett következett be először az oláhság nyelvi terjeszkedése, amely a közjük ékelt, de teljesen a maga sorsára hagyott magyarságtömeges beolvasztását, magyar falvak oláhvá válását, magyar harangok elnémulását ered fényezte. Azután elkezdődött a gazdasági terjeszkedés. Nemzetiségi bankok alapítása s ezzel kapcsolatban céltudatos kisajátítása a magyar és székely birtokoknak, mely ma már igazán megdöbbenő eredményekre vezetett s mely azt a vészes perspektívát állítja

Az elmúlt 5 évben az oláhság kezére került közép- és nagybirtokok kimutatása.

Az x irányú árnyékolás a mezőgazdaságban, az y irányú árnyékolás pedig az erdőgazdaságban ért veszteségünk százalékát jelzi.

Az elmúlt 5 évben a 100 holdnál nagyobb magyar birtokból, vagyis a magyar közép- és nagybirtokból vármegyénként:

V á r m e g y e	Mezőgazdasági birtokból:	Erdőbirtokból:	V á r m e g y e	Mezőgazdasági birtokból:	Erdőbirtokból:
1. Alsófehér	5·5 ^o	3·0 ^o	12. Krassószörény ...	6·5 ^o	4·5 ^o
2. Arad...	4·7 ^o	23·9 ^o	13. Marostorda ...	3·8 ^o	—
3. Besztercenaszód	25·2 ^o	—	14. Máramaros ...	20·0 ^o	8·0 ^o
4. Bihar ...	6·7 ^o	5·1 ^o	15. Nagyküküllő ...	26·0 ^o	16·0 ^o
5. Brassó ...	—	—	16. Szatmár ...	2·8 ^o	1·0 ^o
6. Csík ...	—	—	17. Szeben ...	—	—
7. Fogaras ...	—	—	18. Szilágy ...	7·5 ^o	—
8. Háromszék ...	—	—	19. Szolnokdoboka	7·3 ^o	7·4 ^o
9. Hunyad ...	6·8 ^o	—	20. Temes ...	1·3 ^o	19·0 ^o
10. Kisküküllő ...	9·0 ^o	—	21. Torda-aranyos	5·6 ^o	4·3 ^o
11. Kolozs ...	10·7 ^o	—	22. Torontál...	6·8 ^o	—

jutott oláh kézre.

elénk, hogy Erdély nemsokára túlnyomó részben az övéké lesz s ránk nézve, — ha egyelőbe földrajzilag és politikailag nem is, — de érzelmi kapcsolatait tekintve *csaknem teljesen* elveszett.

És ekkora veszedelemmel szemben tapasztaljuk-e legalább a nemzeti jobb belátásra ébredésének jeleit s látjuk-e, észlelhetjük-e, hogy a romlásba vezető politika a nemzeti érdekeknek megfelelőbbé változik? Fájdalom, — nem! Sőt ma is azt látjuk, hogy a velük szemben folytatott politika vagy teljesen egy nyomon jár a régivel, vagy pedig amennyiben javulni látszanék, teljesen nélkülozi a segíteni akarás őszinteségét. Legalább ezt bizonyítja az a szégyenletes paktálás, mellyel az *Apponyi-féle* népiskolai törvénynek a régi állapotokkal szemben nagy haladást jelentő vívmányait elalkudták, valamint az az eljárása a mostani kormánynak, mellyel a *Darányi-féle* telepítési törvénytervezetet elvetette, a telepítési alapra előirányzott első tíz millió korona részletet a költségvetésből törölte, a birtokpolitikai törvény meghozatalát szükségtelennak hirdeti s az immár bebizonyíthatóan tehetetlené vált altruista bankra bízta az összes birtokpolitikai feladatok megoldását, az oláh pénzügyekkel való viaskodást, de nem gondoskodott arról, hogy törvényes jogot adjon az államilag is elég szűkesen finanszírozott intézménynek a harcban erősebb, de éppen ezért hatékonyabb eszközök fölhasználására.

Hogy mennyire és mily egymásutánban veszítjük az oláhokkal szemben Erdélyben, sőt az anyaország részben oláhok által lakott területein is a talajt, azt *gróf Bethlen István*¹ gondosan összegyűjtött adatai mutatják meg, melyek ugyancsak az utolsó 5 esztendőről szólnak s *csak a közép- és nagybirtok* mobilizációját tanúsítják, mégis arra az ijesztő eredményre vezettek, hogy az utolsó öt évben nem kevesebb mint *167.000 holdnyi magyar birtok ment át oláhok tulajdonába, körülbelül 70 millió korona értékben.* Ez pedig ugyancsak a nemes gróf szavai szerint annyit tesz, „hogya ezen pusztulás ilyen mérvben tovább folytatódik, 30 év, tehát egy generáció alatt, a magyar birtok fele elveszett Erdélyben“.

Vizont *Tokaji László*² a csak Erdélyben és a Szilágyságban elvesztett magyar birtok terjedelmét az Erdélyi gazdasági egyesület legújabb adatgyűjtése alapján *300—360.000 kat. holdra* s az így oláh kézre került földek értékét *150—180 millió koronára becsüli,* ami még rettenetesebb következtetéseket enged, mint a Bethlen István gróf fentebb említett adatai. De ha mi, a lehető legnagyobb optimizmussal, csak az előbbieket fogadjuk is el, akkor is be kell látnunk a sürgős védekezés szükségességét s gondoskodnunk megfelelő eszközökről, melyekkel a félelmes terjeszkedést megakadályozzuk. — Es amikor ez a lavinaszerű birtokmobilizáció tényként áll előttünk, nem megdöbbenő-e: hogy az általános pusztítás betetőzéséül az egyházi javak szekularizációját és a kötött birtok szabadforgalmúvá tételét s felosztását tűzték ki a szabad-

¹ Az oláhok birtokvásárlásai Magyarországon az utolsó öt évben. Budapest, 1912. Lásd újabb tanulmányát is a Köztelek f. é. 38-ik számában. — *Mezey Gyula* fejtegetéseit a Célban és a Magyar Mezőgazdák Szemléjében.

² Az erdélyi földbirtokpolitika feladatairól. Kolozsvár, 1913.

kőműves-páholyokba, a Szabadgondolkodók Egyesületébe stb. tömörült radikálisok. — Valóságos nemzetpusztító politika! amelynél veszedelmesebbet a nemzet legnagyobb ellenségei sem eszelhettek volna ki a magyarság tönkretételére!

És ha még számbavesszük azt is, hogy Erdélyben még egy, szintén erős, szintén terjeszkedő és szintén kiváltságos nemzetiség van: a *szászág*, mely a maga egyházi autonómiájának és iskoláinak keretein belül éppen olyan nemzetellenes politikát folytat s éppen olyan magyar-ellenes szellemben tanít s amely a maga külső támasztékát az ausztriai és a birodalmi németiségben épp úgy megtalálja, mint az oláhság Romániában a magát; ha — mondjuk — figyelembe vesszük a szászoknak az oláhokénál összehasonlíthatatlanul nagyobb kulturális haladottságát, tekintélyes és szintén erősen szervezett anyagi erejét s azt a hihetetlen szívósságot, mellyel pozícióját századok óta megtartotta s mellyel germán hagyományaihoz ma is ragaszkodik s ha ezzel szemben a saját magunk energiátlanságára, félénk, kapkodó és minden céltudatosságot nélkülöző nemzetiségi politikánkra gondolunk, — Erdély sorsa felett akár kétségbe is eshetünk, mert azt már csak a legcéltudatosabb és legerélyesebb eszközökkel lehet számunkra megmenteni! ...

Elnémult harangjaink nyelvét kinek van hatalma újra megszólaltatni? Ki tudja a Suciukat, a Lukáciukat, az Erdélyanokat visszaformálni újra névben, érzésben, gondolkozásban magyar Szücsökké, Lukácsokká, Erdélyiekké? Ki tudja megváltoztatni a pópák és dászkálok érzésvilágát, csillapítani az oláh fiskálisok pénzben és irántunk való gyűlöletben telhetetlenségét? Ki tudja a lelkekbe beoltani a magyarság szeretetét, magyarrá változtatni az imádkozó szót és a szívek indulatjait? Es ki tudja a honszerző Árpád vasakaratóval visszahódítani a magyar földnek könnyelműen eltékozolt sok-sok ezer holdját s visszatelepíteni a Bukovinába szakadt, idegenbe elvándorolt székelységet?... Ki tudja a nemzet sorsának intőzöibe az erőnek, a meg nem alkuvásnak és a bátor elszántságnak lelkét önteni, hogy magas és „legmagasabb“ tekintetek mellőzésével csak a nemzeti megerősödés és egységesség szellemétől irányított nemzeti politikát csináljanak?!

Kérdések, amelyekre igen nehéz a felelet, aminthogy súlyosak maguk a kérdések és a megoldandó feladatok is. De isten, aki áld és megsegít és erős nemzeti öntudatra ébredés, mely akar és munkálni tud, — még mindig sokat tehetnek. Ehhez legelső sorban szükséges a *politikai béke* s az egész magyarságnak összefogása az elhanyagolt nemzeti feladatok megoldására. Erős és céltudatos *birtokpolitika*, amely azonban sok milliós alapokon kívül *törvényekre* is támaszkodhatik; — erős és céltudatos és mindenek felett nemzeti irányú *iskolatorvények*, melyek az államellenes tanokat hirdető elemi és felsőbb tanintézetek *bezárását* és *az állam által való átvételét* lehetővé teszik; — nemzetiségi érzelmű papoktól a *kongnia*, tanítóktól az *állami fizeteskiegészítés* könyörtelenül következetes megvonása; — *a székelymentő akció* munkájának tervszerű *kiterjesztése* a részben nemzetiségektől lakott magyar vármegyékre is és a nemzeti méltóságra olyannyi megalázást hozott *paktálások végleges kiűszöbölése*; — *megszorítása minden olyan autonómiának*, mely jogait a magyar nemzeti egység ellen használja fel; — a büntető törvénykönyv ama szaka-

szainak, melyek a *hűtlenség megtorlásáról gondoskodnak* erős szigorítás: ezek azok az eszközök, amelyek által még sokat helyre lehet hozni a múltak bűnciből s *újját, vághatni a romlás végenyészettel fenyegető folyamatának.*

* * *

Nem a modern kor által nevetséges gyöngeségnek vagy éppen bűnnek csúfolt faji elfogultság mondatta a költővel egykor, hogy „nagy volt hajdan a magyar!” Megcáfolhatatlan történelmi valóság, hogy „magyar tenger vizében hunyt el észak, kelet s dél hulló csillaga“. De akkor még erős nemzeti érzés és izzó fajszeretet dobogtatta a szíveket és feszítette a harcos magyarság izmait s nemcsak a kardok lapjára volt edzve, hanem a lelkek előtt is szüntelen világolt történelmünk egyik tragikus sorsú nagy alakjának jelmondata: „Ne bántsd a magyart!“ ... A magyar dicsőség úgy tündökölt szerte a világon, mintha *a napba öltözött volna* nemzetünk... Most pedig a fajszeretet *csúfolódás* tárgya, hitünk az *üldözésé* s egész érzésvilágunk felett úrrá lett a *kétség* és a jövendőkben való bizalom hiánya. Mintha nem tudnánk lelkesedni és nem mernénk reményleni többé. A *radikalizmus* és a *progresszió*, mely híveit és harcosait legnagyobbbrészt a zsidóság köréből szerzi, kiforgat ősi erkölceinkből s az ország kilencszáz esztendő alatt kipróbált teherbírású alaposzlopát: a *kereszténységet* akarja megdönteni. Földünknek egy tekintélyes hányadát, nemzeti vagyonunkból megszámlálhatatlan milliót, a sajtó útján a közvélemény és néplelek káros irányítását s a köz- és társadalmi élet terén egy egész sereg irányító befolyású pozíciót már a magáénak mondhat s most nemzeti létünk két utolsó bástyája; idegen népek közt, rokontalan magáraulaltságban élő fajunk egyedüli erős támasztékai: *hitünkhöz és hazánkhoz való ragaszkodásunk állanak támadásaik középpontjában.*

Másfelől nemzetiségeink egyre erősbülő faji öntudata, gazdasági előrenyomulásuk, társadalmi szervezkedésük, külföldi összeköttetések s az a rájuk nézve szerencsés, mireánk nézve azonban könnyen végzetessé válható körülmény, hogy Jászi Oszkárainkban s a hozzájuk hasonló radikális-progresszív elemekben *itthon* is kész szövetségesekre akadtak. — szomorú kilátásokat nyújtanak magyarságunk jövőjét illetőleg!

Am ha a bennünket nyugtató közönyt és félenkséget leküzdjük s egy akaratra hozzuk a ma még széthúzó erőket; ha a különböző hitet valló, de *ugyanazon Krisztusban üdvösséget remélő keresztény magyarságot* közös kincseink egységes védelmére egy táborba hozzuk s a felekezeti *kicsinyeskedés kiküszöbölésével* a fölrázott nemzeti közszellem *vezérlő princípiumává* a vallásos érzés növelését, kihalóban levő erkölceink föltámasztását s az egységes és szabad Magyarországért való szent küzdelmet tesszük, — „et si fractus illabatur orbis“ . . . *de győzni fog, mert győznie kell a magyarság ügyének!*